



<p><b>Memorandum of Understanding</b></p> <p><b>on cooperation</b></p> <p><b>between the Secretariat of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights</b></p> <p><b>and</b></p> <p><b>the Representative office of the Norwegian Refugee Council in Ukraine</b></p> <p><b>(further – “Memorandum of Understanding”)</b></p>
<p>The Secretariat of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights (hereinafter referred to as the Secretariat), in the person of the Head of the Secretariat Ivan Verveiko, who acts on the basis of the Regulations on the Secretariat of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights, approved by the order of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights dated October 14, 2022 No. 79.15/22 (as amended),</p> <p>and</p> <p>Representative office of the Norwegian Refugee Council in Ukraine (hereinafter referred to as NRC), duly represented by the Acting Country Director in Ukraine, Goran Zuber, acting under the Order #302-KIE dated June 4, 2024,</p> <p>(collectively referred to as “Parties” and each individually as “Party”),</p> <p>Recognising the complementarity of the Parties’ work and acknowledging the benefits of common cooperation and strategic partnership between them in support of all persons and communities affected by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, have agreed as follows:</p>
<p><b>Article 1. Aim of the Memorandum of Understanding</b></p> <p>The purpose of this Memorandum is to provide a framework of cooperation and facilitate the</p>

<p><b>Меморандум про взаєморозуміння</b></p> <p><b>з питань співробітництва</b></p> <p><b>між Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини</b></p> <p><b>та</b></p> <p><b>Представництвом Норвезької ради у справах біженців в Україні</b></p> <p><b>(далі – «Меморандум про взаєморозуміння»)</b></p>
<p>Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат), в особі Керівника Секретаріату Вервейка Івана Дмитровича, який діє на підставі Положення про Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 14 жовтня 2022 року № 79.15/22 (із змінами),</p> <p>та</p> <p>Представництво Норвезької ради у справах біженців в Україні (далі – NRC), в особі т.в.о. Керівника Представництва Норвезької Ради у справах біженців в Україні, Горана Зубера, який діє на підставі Розпорядження № 302-KIE від 4 червня 2024 року,</p> <p>(далі згадуватимуться разом як «Сторони» та індивідуально як «Сторона»),</p> <p>Визнаючи взаємодоповнюваність роботи Сторін та усвідомлюючи переваги спільної співпраці та стратегічного партнерства між ними для підтримки всіх осіб та громад, які постраждали від збройної агресії Російської Федерації проти України, домовилися про таке:</p>
<p><b>Стаття 1. Мета Меморандуму про взаєморозуміння</b></p> <p>Метою цього Меморандуму є створення основи для співробітництва та посилення</p>



<p>collaboration between the Parties, on a non-exclusive basis, in areas of common interest.</p>	<p>взаємодії між Сторонами на невиключній основі, у сферах, що становлять взаємний інтерес.</p>
<p><b>Article 2. Areas of cooperation</b></p> <p>2.1. The Parties agree to cooperate in order to enhance the access to humanitarian aid off the most vulnerable internally displaced persons (hereinafter referred to as IDPs) and persons affected by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine.</p> <p>2.2. In order to achieve the abovementioned cooperation NRC agrees to:</p> <p>2.2.1. Provide technical, advisory and other support to enhance the capacity of the Secretariat of the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights (hereinafter - the Secretariat) in areas under NRC's mandate and based on available resources;</p> <p>2.2.2. Make available to the personnel of the office of the Commissioner their participation in seminars, conferences, and training programmes organised by NRC in Ukraine on matters of common interest;</p> <p>2.2.3. Continue to contribute to legislative development to foster IDP rights and freedoms and the protection of people affected by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine;</p> <p>2.2.4. Provide support within the scope of NRC's mandate and available financial resources to persons affected by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine; referred by the Commissioner to NRC, or facilitate referral pathways to other organisations upon the agreement of the Commissioner.</p> <p>2.3. Both Parties agree to mutually exchange information on areas of common interest;</p> <p>2.4. This list of activities is not exhaustive and may, within the scope of NRC's mandate and available financial resources, be expanded by mutual agreement</p>	<p><b>Стаття 2. Сфери співробітництва</b></p> <p>2.1. Сторони домовились про співробітництво у розробці політик та прийнятті рішень щодо довгострокових рішень для внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) та осіб, що постраждали від збройної агресії Російської Федерації проти України.</p> <p>2.2. Для реалізації співпраці у вищезгаданих сферах Сторони домовились:</p> <p>2.2.1. Надавати підтримку для підвищення спроможності Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (надалі — Секретаріат) із зачлененням національних та міжнародних експертів, за результатами оцінки, враховуючи можливості та потреби NRC;</p> <p>2.2.2. Сприяти участі працівників Секретаріату Уповноваженого у семінарах, конференціях та навчальних програмах, організованих NRC в Україні з питань, що становлять взаємний інтерес;</p> <p>2.2.3. Продовжувати робити внесок у розвиток законодавства, спрямованого на забезпечення прав і свобод ВПО та захист людей, які постраждали від війни;</p> <p>2.2.4. Надавати підтримку в межах мандату NRC та наявних фінансових ресурсів особам, постраждалим від війни, яких Уповноважений перенаправив до NRC, або сприяти перенаправленню до інших організацій за погодженням з Уповноваженим.</p> <p>2.3. Обидві Сторони погоджуються взаємно обмінюватися інформацією у сферах, що становлять взаємний інтерес.</p> <p>2.4. Цей перелік заходів не є вичерпним і може бути розширеній за взаємною згодою Сторін в межах мандату NRC та наявних фінансових ресурсів.</p>



by the Parties, within the scope of NRC's mandate and available financial resources.

### **Article 3. Referral pathways methodology**

3.1. To ensure a smooth and timely coordination and referrals of individual cases, both Parties designate the following focal points:

The Commissioner:

Maksym Aleksieienko-Lemovskyi

Deputy Director of the Department – Head of the Unit for the Rights of Citizens Affected by the Armed Aggression against Ukraine of the Department for Monitoring the Rights of Citizens Affected by the Armed Aggression against Ukraine

3.2. After receiving ... n the affected person or his/her legal representative, the Commissioner's designated focal point transfers personal data of the referred person, having previously obtained his/her consent in accordance with the requirements of Art. 14 of the Law of Ukraine "On Personal Data Protection":

- in a password-protected Word document sent to an NRC designated focal point's e-mail account with a password being shared through an encrypted message (via application verbally agreed by the Parties) to an NRC designated focal point's contact number.

3.3. Sharing of personal data of referred individuals shall be undertaken on a case-by-case basis and shall be subject to data protection and confidentiality clause articulated in Article 5.

### **Стаття 3. Методологія шляхів перенаправлення**

3.1. З метою забезпечення ефективної та своєчасної координації та перенаправлень індивідуальних запитів обидві Сторони призначають відповідних представників: Від Уповноваженого:

Максим Алексеєнко-Лемовський

Заступник директора департаменту – начальник відділу прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України

3.2. Після отримання звернення або інформації від постраждалої особи або її законного представника представник Уповноваженого передає персональні дані особи, яка перенаправляється, попередньо отримавши його/її згоду відповідно до вимог статті 14 Закону України «Про захист персональних даних»:

- в документі Word, захищенному паролем та надісланому на електронну пошту представника NRC із надсиланням паролю через зашифроване повідомлення (через застосунок, погоджений Сторонами усно) на контактний номер відповідального представника NRC.

3.3. Передача персональних даних перенаправлених осіб здійснюється окремо для кожного конкретного випадку і підлягає захисту даних та конфіденційності, як зазначено в статті 5 цього Меморандуму.



<p><b>Article 4. Consultations and Exchange of Information</b></p> <p>4.1. The Parties shall, on a regular basis, keep each other informed of and consult on matters of common interest.</p> <p>4.2. All non-public information including personal information, which comes into the Parties' possession or knowledge in connection with this Memorandum of Understanding, is to be treated as strictly confidential and shall not be communicated to any third party without the prior written and informed approval of the Party concerned in accordance with the requirements of Art. 14 of the Law of Ukraine "On Personal Data Protection" and internal policies of the Parties applied to the Personal Data Protection.</p> <p>4.3. The Parties shall take appropriate measures to protect the personal data in their possession against accidental or unauthorised destruction, accidental loss, unauthorised access, use, alteration or dissemination, and against all other unauthorised forms of processing in accordance with international General Data Protection Regulation (GDPR) and the Ukrainian legislation.</p>	<p><b>Стаття 4. Консультації та обмін інформацією</b></p> <p>4.1. Сторони повинні регулярно обмінюватися інформацією та проводити консультації з питань, що становлять спільний інтерес.</p> <p>4.2. Вся непублічна інформація, включаючи персональну інформацію, яка надходить у володіння Сторін або стала їм відома у зв'язку з цим Меморандумом, повинна розглядатися як суворо конфіденційна і не повинна передаватися третім сторонам без попередої письмової та поінформованої згоди сторони, якої вона стосується, відповідно до вимог статті 14 Закону України «Про захист персональних даних» та внутрішніх політик Сторін, що застосовуються до захисту персональних даних.</p> <p>4.3. Сторони вживають відповідних заходів для захисту персональних даних, що знаходяться в їхньому користуванні від випадкового чи несанкціонованого знищення, випадкової втрати, несанкціонованого доступу, використання, зміни чи поширення та проти всіх інших несанкціонованих форм обробки відповідно до міжнародних стандартів захисту персональних даних та законодавства України.</p>
<p><b>Article 5. Implementation of the Memorandum</b></p> <p>5.1. To coordinate, plan and execute joint activities towards contributing to the achievement of durable solutions for persons outlined in the provision Article 3 of this Memorandum of Understanding, the Parties shall conduct regular bilateral meetings, coordinate efforts and exchange information on initiatives relative to the in the areas and under conditions set forth in this Memorandum of Understanding;</p> <p>5.2. The mutual information exchange should be carried out using the following channels: Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights 01008, 21/8 Instytutska str., Kyiv hotline@ombudsman.gov.ua</p> <p>Representative office of the Norwegian Refugee Council in Ukraine</p>	<p><b>Стаття 5. Реалізація Меморандуму</b></p> <p>5.1. Для координації, планування та здійснення спільних заходів щодо сприяння досягненню довгострокових рішень щодо осіб, визначених в статті 3 цього Меморандуму, Сторони проводять регулярні двосторонні зустрічі, координують зусилля та інформують одна одну про ініціативи відповідно до сфер та умов цього, викладених у цьому Меморандумі.</p> <p>5.2. Взаємний обмін інформацією здійснюється безпосередньо між Сторонами за наступними адресами: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини 01008, м. Київ, вул. Інститутська, буд. 21/8 hotline@ombudsman.gov.ua</p> <p>Представництво Норвезької Ради у справах біженців в Україні</p>



04050, 13-K Pymonenka str., office 8, Kyiv ua.info@nrc.no	04050, м. Київ, вул. Пимоненка 13-К, оф. 8 ua.info@nrc.no
<b>Article 6. Intellectual Property</b>	<b>Стаття 6. Інтелектуальна власність</b>
6.1. All intellectual property and other proprietary rights including, but not limited to, copyrights, trademarks, designs and ownership of data and reports resulting from cooperation under this Memorandum of Understanding (whether or not electronically stored) and produced by either of the Parties shall remain the property of this Party.	6.1 Усі права інтелектуальної власності та інші майнові права, включаючи, але не обмежуючись, авторські права, права на торговельні марки, зразки та право власності на дані та звіти, що є результатом співпраці в рамках цього Меморандуму (незалежно від того, чи зберігаються вони в електронному вигляді) та вироблені будь-якою із Сторін, залишаються власністю цієї Сторони.
6.2. For joint or co-branded publications, each Party has, without any limitation, the rights to use, reproduce, publish and distribute the product or part thereof.	6.2. Для спільних або спільно промаркованих публікацій, кожна Сторона має, без будь-яких обмежень, право використовувати, відтворювати, публікувати або поширювати цей твір або його частину.
6.3. The Parties will fully credit each other for contributions to each other's publications, as appropriate to the particular product.	6.3. Сторони будуть робити посилання на внесок одної в публікаціях, відповідно до конкретного продукту.
<b>Article 7. Financial conditions</b>	<b>Стаття 7. Фінансові умови</b>
7.1. The present Memorandum does not provide for any financial obligation of either Party to the other Party or any obligation to perform any activity in accordance with this Memorandum.	7.1. Цей Меморандум не передбачає жодних фінансових зобов'язань від жодної зі Сторін перед іншою Стороню або будь-яких зобов'язань щодо здійснення будь-якої діяльності відповідно до цього Меморандуму.
7.2. Any undertaking regarding the resources of any of the Parties shall be documented separately in action plans and other documents.	7.2. Будь-які зобов'язання щодо ресурсів будь-якої зі Сторін документуються окремо у планах заходів та інших документах.
7.3. Any financial expenses borne in the process of implementation of joint activities shall be voluntary and managed in accordance with the policies and procedures of the respective Party.	7.3. Будь-які фінансові витрати, що використовуються при здійсненні спільної діяльності, мають бути добровільними і управлятися відповідно до політики і процедур відповідної Сторони.
<b>Article 8. Dispute Resolution</b>	<b>Стаття 8. Вирішення спорів</b>
The Parties agreed that any dispute, controversy or claim arising out of or in connection with this Memorandum of Understanding arises, shall be settled either by negotiation or by any other non-judicial means agreed by the Parties.	Сторони погодилися, що будь-який спір, розбіжність або претензія, що виникають з цього Меморандуму про взаєморозуміння або у зв'язку з ним, повинні вирішуватися шляхом



	<p>переговорів або будь-яким іншим позасудовим способом, узгодженім Сторонами.</p>
<b>Article 9. General Conditions</b>	<p><b>Стаття 9. Загальні умови</b></p> <p>9.1. Duration of the Memorandum of Understanding This Memorandum shall enter into force on the date of signature by both parties. It will be in effect as long as the circumstances that formed the basis for its conclusion remain relevant, unless circumstances arise to terminate its validity, as provided below in paragraph 9.3 of this Article 9 hereof.</p>
9.2. Modifications to the Memorandum of Understanding This Memorandum of Understanding may be modified by written agreement of the Parties made in form of Protocols/Annexes, which will constitute an integral part of this Memorandum of Understanding.	<p>9.2. Зміни до Меморандуму про взаєморозуміння До цього Меморандуму про взаєморозуміння можуть бути внесені зміни за письмовою згодою Сторін, оформленою у вигляді Протоколів/Додатків, які становитимуть невід'ємну частину цього Меморандуму про взаєморозуміння.</p>
9.3. Termination of the Memorandum of Understanding Any Party may terminate this Memorandum of Understanding upon sixty (60) days' notice, in writing, to the other Party. In the event of any termination of the Memorandum of Understanding, upon receipt of notice of termination that has been issued by either Party, the Parties shall take the necessary steps to finalise their respective activities under this Memorandum of Understanding in a timely and organised manner.	<p>9.3. Припинення дії Меморандуму про взаєморозуміння Будь-яка Сторона може припинити дію цього Меморандуму про взаєморозуміння, надіславши іншій Стороні письмове повідомлення за 60 (шістдесят) днів. У разі припинення дії Меморандуму про взаєморозуміння, після отримання повідомлення про припинення дії Меморандуму, виданого будь-якою Стороною, Сторони вживають необхідних заходів для своєчасного та організованого завершення своєї відповідної діяльності в рамках цього Меморандуму про взаєморозуміння.</p>
<b>Article 10. Languages</b>	<p><b>Стаття 10. Мови</b></p> <p>Меморандум про взаєморозуміння буде підписано англійською та українською мовами у двох примірниках, причому обидва тексти мають однакову силу. У разі розбіжностей між текстами двох версій, перевага надається версії українською мовою.</p>
IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized for this effect and acting in representation	НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО, належним чином уповноважені на це та діючи від Сторін особи,



of the Parties, have signed this Memorandum of Understanding on the date indicated below.

підписали цей Меморандум про взаєморозуміння у дату, зазначену нижче.

Signed in Kyiv, Ukraine

Date: [02.07.2024]

**Ivan Verveyko**  
Head of the Secretariat of the Ukrainian Parliament  
Commissioner for Human Rights



**Goran Zuber**  
Acting Country Director of the Representative office  
of the Norwegian Refugee Council in Ukraine



Підписано в м. Київ, Україна

Дата: [02.07.2024]

**Іван Вервейко**  
Керівник Секретаріату повноваженого  
Верховної Ради України з прав людини



**Горан Зубер**  
Т.в.о. Керівника Представництва Норвезької  
Ради у справах біженців в Україні

